

An Bhruiséil, 16 Deireadh Fómhair 2017
(OR. en)

13224/17

Comhad Idirinstitiúideach:
2016/0231 (COD)

CLIMA 278
ENV 846
ENER 404
TRANS 413
AGRI 549
COMPET 672
ECOFIN 825
CODEC 1597

TORADH NA nIMEACHTAÍ

ó:	Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig:	na toscaireachtaí
Uimh. an doic. roimhe seo:	12830/17
Uimh. an doic. ón gCoim.:	11483/16 + ADD 1 - COM(2016) 482 FINAL
Ábhar:	Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le laghduithe bliantúla ceangailteacha ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ag na Ballstáit idir 2021 agus 2030 ar mhaithe le hAontas Fuinnimh buanseasmhach agus chun gealltanais faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh agus lena leasaítear Rialachán Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú (An chéad léamh) - Cur chuige ginearálta

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo, mar eolas, an téacs ar tháinig an Chomhairle (Comhshaol) ar chur chuige ginearálta ina leith maidir leis an togra thuasluaite ag an gcruinniú a bhí aici ar an 13 Deireadh Fómhair 2017.

Léirítear athruithe le hais an leagain a bhí ann roimhe seo (12830/17), a d'eascair as an bplé a rinneadh ag an gComhairle, **i gcló trom agus líne fúthu**, agus léirítear téacs a scríosadh le [...]. Cuirtear in iúl le folíniú gach athrú dá ndearna an Coimisiún go dtí seo.

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le laghduithe bliantúla ceangailteacha ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ag na Ballstáit idir 2021 agus 2030 ar mhaithe le hAontas Fuinnimh buanseasmhach agus chun gealltanais a tugadh faoi Chomhaontú Pháras a chomhlíonadh, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 [...]

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 192(1) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,¹

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa²,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún³,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

- (1) I dtaca leis an sprioc cheangailteach laghdú intíre 40%, ar a laghad, a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa ar fud an gheilleagair faoi 2030 i gcomparáid le 1990, rinneadh an sprioc sin a fhormhuiniú [...] sna conclúidí ón gComhairle Eorpach dar dáta 23-24 Deireadh Fómhair 2014 maidir le creat beartais aeráide agus fuinnimh 2030, a athdhearbhú sna conclúidí dar dáta 17-18 Márta 2016. [...]

¹ IO C , , lch. .

² IO C , , lch. .

³ IO C , , lch. .

- (2) Sna conclúidí ón gComhairle Eorpach dar dáta 23-24 Deireadh Fómhair 2014 dúradh gur cheart don Aontas ina iomláine an sprioc sin a sheachadadh ar an tslí is costéifeachtaí dar féidir, agus go mbeadh na laghduithe ar chóras trádála astaíochtaí an Aontais ("EU ETS") a leagtar síos i dTreoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴ agus sna hearnálacha nach mbaineann trádáil astaíochtaí leo cothrom le 43% agus 30% faoi seach faoin mbliain 2030 le hais mar a bhí sa bhliain 2005 [...]. Is ceart do gach earnáil den gheilleagar rannhuidiú leis na laghduithe astaíochtaí sin a bhaint amach agus do gach Ballstát rannpháirt a ghlacadh san iarracht sin agus beann acu ar an gcothroime agus ar an dlúthpháirtíocht. I dtaca leis an modheolaíocht lena socrófar na spriocanna náisiúnta laghdúcháin i leith earnálacha nach mbaineann trádáil astaíochtaí leo, agus i dtaca leis na nithe uile a cuireadh i bhfeidhm de réir Cinneadh 406/2009/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵, is ceart leanúint leo sin go dtí 2030, agus is ceart an dua a chaithfear leo a dháileadh ar bhonn na hOlltáirgeachta Intíre (OTI) coibhneasta acu *per capita*. Rannchuideoidh na Ballstáit go léir le laghdú foriomlán an Aontais in 2030 agus spriocanna ó 0% go -40% acu i gcomparáid le 2005. Is ceart coigeartú coibhneasta a dhéanamh ar spriocanna náisiúnta na mBallstát sin a bhfuil OTI *per capita* acu is airde ná meán an Aontais, de léiriú cóir agus cothrom ar an gcostéifeachtúlacht. Trí na laghduithe seo ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a bhaint amach, ba cheart go gcuirfí borradh faoin éifeachtúlacht agus faoin nuálaíocht i ngeilleagar na hEorpa agus ba cheart, go háirithe, go ndéanfaí feabhsuithe a chur chun cinn, go háirithe san fhoirgníocht, sa talmhaíocht, sa bhainistíocht dramhaíola agus san iompar, a mhéid atá siad faoi raon feidhme an Rialacháin seo.

⁴ Treoir 2003/87/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Deireadh Fómhair 2003 lena mbunaítear scéim um liúntais astaíochtaí gás ceaptha teasa a thrádáil laistigh den Chomhphobal agus lena leasaítear Treoir 96/61/CE ón gComhairle (IO L 275, 25.10.2003, lch. 32).

⁵ Cinneadh Uimh. 406/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le hiarrachtaí na mBallstát chun a gcuid astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú chun gealltanais laghdaithe an Chomhphobail i ndáil le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a chomhlíonadh go 2020 (IO L 140, 5.6.2009, lch.136).

- (3) Leis an Rialachán seo, cuirtear chun feidhme ranníocaíochtaí an Aontais faoi Chomhaontú Pháras⁶, a glacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide ("UNFCCC") agus a daingníodh thar ceann an Aontais ar an 5 Deireadh Fómhair 2016 i gcomhréir le Cinneadh (AE) 2016/1841 ón gComhairle⁷. Tá [...] tiomantas an Aontais do laghduithe uile-gheilleagair astaíochtaí le feiceáil sa rannchuidiú atá á bheartú, agus a bheidh le cinneadh ar bhonn náisiúnta, [...] agus a thíolaic an tAontas Eorpach gona Bhallstáit, i bhfianaise Chomhaontú Pháras, chuig Rúnaíocht an UNFCCC ar an 6 Márta 2015. Tháinig Comhaontú Pháras i bhfeidhm ar an 4 Samhain 2016 in ionad an chur chuige a glacadh faoi Phrótacal Kyoto in 1997 ach nach leanfar de i ndiaidh 2020.
- (4) [*curtha isteach in aithris 3*]
- (5) Chun an t-aistriú chuig fuinneamh glan a bhaint amach, ní mór athruithe a dhéanamh ar iompraíocht infheistíochta agus ar dhreasachtaí fud fad an speictrim beartais. Príomhthosaíocht de chuid an Aontais is ea Aontas Fuinnimh buanseasmhach a bhunú chun fuinneamh slán, inbhuanaithe, iomaíoch agus inacmhainne a chur ar fáil do na saoránaigh. Chun sin a bhaint amach, ní mór leanúint de ghníomhaíocht uaillmhianach i leith na haeráide trí bhíthin an Rialacháin seo agus ní mór dul chun cinn a dhéanamh ar na gnéithe eile den Aontas Fuinnimh a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gComhairle dar teideal "Creatstraitéis maidir le hAontas Fuinnimh Buanseasmhach maille le Beartas Réamhbhreathnaitheach don Athrú Aeráide"⁸.

⁶ IO L 282, 19.10.2016, lch. 4.

⁷ Cinneadh (AE) 2016/1841 ón gComhairle an 5 Deireadh Fómhair 2016 maidir le Comhaontú Pháras, a glacadh faoi Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar Athrú Aeráide a thabhairt i gcrích ar son an Aontais (IO L 282, 19.10.2016, lch. 1).

⁸ 6594/15 - COM(2015)80 Final

- (6) Ba cheart go gcumhdófaí leis an Rialachán seo astaíochtaí a bhaineann leis na catagóirí fuinneamh, próisis thionsclaíocha, úsáid táirgí, talmhaíocht agus dramhaíl de chuid an Phainéil Idir-Rialtasaigh ar an Athrú Aeráide arna gcinneadh de bhun Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁹ diomaite d'astaíochtaí ó na gníomhaíochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/87/CE. Gan dochar d'Airteagail 7 agus 9(2) den Rialachán seo, aon ghníomhaíocht a chuimsítear le Rialachán (AE) .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [LULUCF]^{10*} níor cheart iad a chuimsiú faoin Rialachán seo.
- (7) Ní leor na sonraí a thuairiscítear i láthair na huaire sna fardail náisiúnta gás ceaptha teasa agus sna clárlanna náisiúnta agus Aontais chun astaíochtaí CO₂ na heitlíochta sibhialta ar an leibhéal náisiúnta, nach gcumhdaítear le Treoir 2003/87/CE, a chinneadh. Agus é ag glacadh oibleagáidí tuairiscithe, níor cheart don Aontas ualaí a leagan ar Bhallstáit agus ar fhiontair bheaga agus mheánmhéide ('FBManna') ar ualaí iad atá díréireach i ndáil leis na cuspóirí atá á mbaint amach. Níl sna hastaíochtaí CO₂ ó eitiltí nach gcumhdaítear le Treoir 2003/87/CE ach sciar an-bheag de na hastaíochtaí iomlána gás ceaptha teasa, agus ba róthrom an t-ualach córas tuairiscithe a bhunú do na hastaíochtaí sin i bhfianaise na gceanglas atá ann cheana don earnáil ina hiomláine de bhun Threoir 2003/87/CE. Dá bhrí sin, chun críocha an Rialacháin seo, ba cheart a mheas nach dtáirgeann catagóir foinse de chuid an Phainéil Idir-Rialtasaigh ar an Athrú Aeráide '1.A.3.A eitlíocht shibhialta' astaíochtaí CO₂ ar bith.
- (8) Ba cheart an laghdú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa a dhéanfaidh gach Ballstát faoi 2030 a chinneadh i ndáil leis an leibhéal ar a raibh a astaíochtaí athbhreithnithe gás ceaptha teasa a chumhdaítear leis an Rialachán seo in 2005, diomaite d'astaíochtaí fíoraithe ó shuiteálacha a bhí ag feidhmiú in 2005 agus nár áiríodh i gcóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh roimh 2005. Ba cheart na leithdháiltí bliantúla astaíochtaí do na blianta 2021 go 2030 a chinneadh ar bhonn na sonraí a chuireann na Ballstáit isteach agus a athbhreithníonn an Coimisiún.

⁹ Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Bealtaine 2013 maidir le sásra chun faireachán agus tuairisciú a dhéanamh ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus chun faisnéis eile atá ábhartha don athrú aeráide a thuairisciú ar an leibhéal náisiúnta agus ar leibhéal an Aontais agus lena n-aisghairtear Cinneadh Uimh. 280/2004/CE (IO L 165, 18.6.2013, lch. 13).

¹⁰ Rialachán .../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le hastaíochtaí agus aistrithe gás ceaptha teasa ó thalamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht a chur san áireamh i gcreat aeráide agus fuinnimh 2030, agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 (IO ...).

* Féach 11494/2016 [LULUCF].

- (9) Idir 2021 agus 2030, ba cheart leanúint de chur chuige na dteorainneacha náisiúnta bliantúla ceangailteacha, a glacadh le Cinneadh Uimh. 406/2009/CE [...]; ba cheart tús a chur le ríomh na conaire in 2020 bunaithe ar mheán na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa idir 2016 agus 2018 agus ba cheart deireadh a chur le ríomh na conaire ag an teorainn a bheidh ag gach Ballstát in 2030. Foráiltear maidir le coigeartú an leithdháilte in 2021 le haghaidh na mBallstát sin a bhfuil acu teorainn dhearfach faoi Chinneadh 406/2009/CE agus a méadóidh a leithdháiltí bliantúla astaíochtaí idir 2017 agus 2020 arna gcinneadh de bhun Chinneadh 2013/162/AE ón gCoimisiún¹¹ agus de bhun Chinneadh Cur Chun Feidhme 2013/634/AE ón gCoimisiún¹², de léiriú ar an acmhainneacht mhéadaithe astaíochtaí sna blianta sin. [...]. **Ba cheart coigeartú breise a chur ar fáil do Bhallstáit áirithe d'fhonn aitheantas a thabhairt dá staid eisceachtúil gur dearfach an teorainn atá acu faoi Chinneadh 406/2009/CE agus gurb amhlaidh go bhfuil na hastaíochtaí is ísle *per capita* faoin gCinneadh sin acu nó gurb ísle a gcuid astaíochtaí gás ceaptha teasa ó earnálacha nach gcumhdaítear leis an gCinneadh sin i gcomparáid le méid iomlán a gcuid astaíochtaí. Níor cheart don choigeartú breise ach cuid de na laghduithe ar astaíochtaí atá de dhíth sa tréimhse ó 2021 go 2029 a chumhdach ionas go gcoinneofaí dreasachtaí le haghaidh tuilleadh laghduithe ar astaíochtaí agus nach mbeadh tionchar aige ar an deis le sprioc 2030 a bhaint amach, agus úsáid coigeartuithe eile agus solúbthachtaí eile dá bhforáiltear faoin Rialachán seo á gcur san áireamh.**
- (10) Tá solúbthacht nua aonuaire á cruthú d'fhonn éacsáiocht a dhéanamh maidir le spriocanna a bhaint amach i gcás na mBallstát a bhfuil a gcuid spriocanna náisiúnta don laghdú cuid mhaith os cionn mheán an Aontais agus os cionn poitéinseal na mBallstát sin laghdú costéifeachtúil a bhaint amach, agus i gcás na mBallstát nár leithdháil aon liúntais in aisce do shuiteálacha tionsclaíocha in 2013 [...].

¹¹ Cinneadh 2013/162/AE ón gCoimisiún an 26 Márta 2013 maidir le leithdháiltí astaíochta bliantúla na mBallstát a chinneadh don tréimhse ó 2013 go 2020 de bhun Cinneadh 406/2009/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 90, 28.3.2013, lch. 106).

¹² Cinneadh Cur Chun Feidhme 2013/634/AE ón gCoimisiún an 31 Deireadh Fómhair 2013 maidir le coigeartú ar leithdháiltí astaíochta bliantúla na mBallstát don tréimhse ó 2013 go 2020 de bhun Cinneadh 406/2009/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (IO L 292, 1.11.2013, lch. 19).

- (10a) Ní leor túsphointe a bhunaítear ar mheán na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa don tréimhse 2016 go 2018 mar aitheantas leordhóthanach ar na hiarrachtaí a rinneadh ó 2013 i leith sna Ballstáit sin a raibh OTI *per capita* faoi bhun mheán an Aontais acu in 2013. Is iomchuí, dá bhrí sin, cúlchiste sábháilteachta teoranta speisialta a bhunú dar luach suas le **115** mhilliún tona de choibhéis CO₂, ach sláine chomhshaoil an Rialachán seo, mar aon le dreasachtaí do ghníomhaíochtaí sin na mBallstát a bheidh ina mbreis ar na rannchuidithe íosta a éilítear faoin Rialachán seo, a choimeád slán [...]. Ba cheart an cúlchiste sin a bheith chun tairbhe na mBallstát a bhfuil OTI *per capita* níos ísle acu ná meán an Aontais in 2013, agus a bhfuil a gcuid astaíochtaí fanta faoi bhun a gcuid leithdháiltí bliantúla astaíochtaí don tréimhse idir 2013 agus 2020, agus a bhfuil fadhbanna acu i dtaca le sprioc 2030 a bhaint amach in ainneoin go bhfuil úsáid á baint acu as na solúbthachtaí eile dá bhforáiltear sa Rialachán seo. [...] Chumhdódh cúlchiste den chineál sin sciar nár bheag d'easnamh comhchoiteanna réamh-mheasta na mBallstát incháilithe don tréimhse 2021 go 2030, gan gá le beartais bhreise, agus choimeádfai slán na dreasachtaí a thabharfaí as gníomhaíocht bhreise. Ba cheart go mbeadh an cúlchiste seo ar fáil do na Ballstáit sin in 2032 [...] a fhad is nach lagú úsáid an chúlchiste sin ar bhaint amach na sprice maidir le laghdú 30 % ar astaíochtaí gás ceaptha teasa an Aontais don bhliain 2030 sna hearnálacha a chumhdaítear leis an Rialachán seo.
- (11) Is ann do raon beart a dhéanfaidh an tAontas a chuirfidh le cumas na mBallstát a ngealltanais aeráide a chomhlíonadh agus is ríthábhachtach na bearta iad chun na laghduithe ar astaíochtaí is gá a bhaint amach sna hearnálacha a chumhdaíonn an Rialachán seo. Orthu sin, tá reachtaíocht maidir le gáis cheaptha teasa fhluarínithe, laghduithe ar CO₂ ó fheithiclí bóthair, feidhmíocht fuinnimh foirgneamh, breoslaí in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus an Geilleagar Ciorclach, chomh maith le hionstraimí maoiniúcháin de chuid an Aontais le haghaidh infheistíochtaí a bhaineann leis an aeráid.

(12) Leagtar síos i Rialachán [LULUCF] rialacha cuntasáíochta maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus le haistrithe a bhaineann le talamhúsáid, athrú ar thalamhúsáid agus foraoiseacht (LULUCF). Cé go ndéantar difear don toradh comhshaoil a bheidh ann faoin Rialachán seo, ó thaobh leibhéil na laghduithe a dhéanfar ar astaíochtaí gás ceaptha teasa de, de thoradh cainníocht a chur san áireamh suas le suim na nglan-aistrithe iomlána agus na nglan-astaíochtaí iomlána ó thalamh dífhoraoisithe, ó thalamh foraoisithe, ó thalamh curaíochta bainistithe agus ó fhéarthailte bainistithe mar a shainmhínítear iad i Rialachán [LULUCF], ba cheart solúbthacht le haghaidh cainníocht uasta dar luach 280 milliún tona coibhéise CO₂ de na haistrithe sin arna roinnt idir na Ballstáit de réir na bhfigiúirí in Iarscríbhinn III, ba cheart an tsolúbthacht sin a chur isteach mar dheis bhreise ag na Ballstáit a ngealltanais a chomhlíonadh, nuair a theastaíonn sin. Is ionann an méid iomlán gona roinnt i measc na mBallstát agus a aithint gurb ísle an cumas maolaithe atá in earnáil na talmhaíochta agus na talamhúsáide, agus is iomchuí mar rannchuidiú ón earnáil an méid sin i dtaca le gás ceaptha teasa a mhaolú agus a cheapadh. I gcás ina nglacfar na gníomhartha cur chun feidhme lena dtabharfar na leibhéil tagartha foraoise cothrom le dáta de réir na bpleananna cuntasáíochta foraoiseachta náisiúnta de bhun Airteagal 8(6) de Rialachán [LULUCF], ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún [...] de léiriú ar rannchuidiú na catagóire cuntasáíochta talamh foraoise bainistithe sa tsolúbthacht dá bhforáiltear sa Rialachán sin. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe den sórt sin, ba cheart don Choimisiún meastóireacht a dhéanamh ar a stóinse atá an chuntasaíocht i gcás talamh foraoise bainistithe bunaithe ar na sonraí a bhfuil fáil orthu, agus go háirithe ar a chomhsheasmhaí atá na rátaí saothraithe réamh-mheasta agus iarbhír. Ina theannta sin, ba cheart an deis a cheadú faoin Rialachán seo leithdháilte bliantúla astaíochtaí a scríosadh go deonach faoi [...] Rialachán [LULUCF] ionas gur féidir na méideanna sin a chur san áireamh tráth a ndéanfar measúnú ar chomhlíonadh na mBallstát maidir le ceanglais an Rialacháin [...] sin.

(13) Chun a áirithiú gur go héifeachtúil trédhearcach costéifeachtach a dhéanfar an tuairisciú agus an fíorú ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus ar fhaisnéis eile is gá chun dul chun cinn maidir le leithdháiltí bliantúla astaíochtaí na mBallstát a mheas, ba cheart na ceanglais maidir le tuairisciú bliantúil agus meastóireacht bhliantúil faoin Rialachán seo a chomhtháthú leis na hAirteagail ábhartha faoi Rialachán (AE) Uimh. 525/2013. Ina theannta sin, ba cheart a áirithiú sa Rialachán sin go leanfar de mheastóireacht bhliantúil a dhéanamh ar dhul chun cinn na mBallstát maidir le hastaíochtaí a laghdú, ag cur san áireamh dul chun cinn maidir le beartais an Aontais chomh maith le bearta agus faisnéis na mBallstát. I dtaca le dul chun cinn réamh-mheasta an Aontais i dtreo chomhlíonadh a ghealltanais maidir le laghdú agus dul chun cinn na mBallstát i dtreo chomhlíonadh a gcuid spriocanna, ba cheart sin a bheith ar áireamh sa mheastóireacht a dhéanfar gach re bliain. Is i gceann tréimhsí cúig bliana amháin, áfach, is ceart a mheas an gcuirfear laghduithe i bhfeidhm, ionas gur féidir an rannchuidiú a mheas a d'fhéadfadh a bheith ann ó thalamh dífhoraóisithe, ó thalamh foraoisithe, ó thalamh curaíochta bainistithe agus ó fhéarthailte bainistithe de bhun Rialachán [LULUCF]. Tá an méid sin gan dochar do dhualgas an Choimisiúin comhlíonadh a áirithiú i leith na n-oibleagáidí atá ag na Ballstáit de thoradh an Rialacháin seo ná don chumhacht atá ag an gCoimisiún imeachtaí um shárú a thionscamh chun na críche sin.

(13a) Ba cheart Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 a leasú dá réir.

(14) Sa chonclúid uaithi dar dáta 23-24 Deireadh Fómhair, dúirt an Chomhairle Eorpach gur cheart cur go mór le hinfhaighteacht agus le húsáid na n-ionstraimí solúbthachta atá ar fáil cheana sna hearnálacha nach mbaineann trádáil astaíochtaí leo d'fhonn costéifeachtúlacht na hiarrachta comhpháirtí atá ar siúl ag an Aontas, agus cóineasú na n-astaíochtaí *per capita* faoi 2030, a áirithiú. Mar bhealach chun feabhas a chur ar chostéifeachtúlacht fhoriomlán na laghduithe iomlána, ba cheart do na Ballstáit a bheith in ann cuid dá leithdháileadh bliantúil astaíochtaí a aistriú chuig Ballstáit eile. Ba cheart trédhearcacht na n-aistrithe sin a áirithiú ar bhealach is caoithiúil don dá pháirtí, lena n-áirítear trí cheantáil, úsáid idirghabhálaithe margaidh a ghníomhaíonn ar bhonn gníomhaireachta, nó trí shocruithe déthaobhacha. Féadfaidh tionscadal a bhaineann le gás ceaptha teasa a mhaolú nó clár arna chur ar siúl Bhallstát díolacháin agus arna mhaoiniú ag an mBallstát is tairbhí a bheith ina shiocair le haon aistriú den sórt sin.

- (15) Tá sé mar aidhm ag an nGníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil tacaíocht a thabhairt d'fhorbairt inbhuanaithe agus cúnamh a thabhairt i dtreo feabhas suntasach agus intomhaiste a bhaint amach i dtaca leis an gcomhshaol, trí fhaisnéis atá tráthúil, spriocdhírthe, ábhartha agus iontaofa a sholáthar do lucht déanta beartas, d'institiúidí poiblí agus don phobal i gcoitinne. Ba cheart don Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil cúnamh a thabhairt don Choimisiún de réir mar is iomchuí, i gcomhréir lena chlár oibre bliantúil.
- (16) Chun foráil a dhéanamh maidir le cuntas iomchuí a thabhairt ar idirbhearta faoin Rialachán seo, lena n-áirítear solúbthachtaí a úsáid agus seiceálacha comhlíontachta a chur i bhfeidhm, ba cheart an chumhacht chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh a tharmligean chuig an gCoimisiún i dtaca le cuntas cruinn, trí bhíthin Chlárlann an Aontais, a áirithiú faoin Rialachán seo. Ba cheart na forálacha riachtanacha a bheith in aon ionstraim amháin ina gcomhcheanglófar na forálacha cuntasáiochta de bhun Treoir 2003/87/CE, Rialachán Uimh. (AE) 525/2013, Rialachán [LULUCF] agus de bhun an Rialacháin seo. Baineann tábhacht ar leith leis go rachadh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear ar leibhéal na saineolaithe, agus go ndéanfaí na comhairliúcháin sin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, gheobhaidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile ag an am céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus beidh rochtain go córasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bheidh ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (17) Chun coinníollacha aonfhoirmeacha a áirithiú maidir le hAirteagal 4 a chur chun feidhme, ar dá réir a leagfar síos na teorainneacha bliantúla ar astaíochtaí le haghaidh na mBallstát, ba cheart cumhachtaí cur chun feidhme a thabhairt don Choimisiún. Ba cheart na cumhachtaí sin a fheidhmiú i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle¹³.
- (18) Beidh an Rialachán seo gan dochar do chuspóirí náisiúnta a bheidh níos déine.

¹³ Rialachán (AE) Uimh. 182/2011 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 16 Feabhra 2011 lena leagtar síos na rialacha agus na prionsabail ghinearálta a bhaineann leis na sásraí maidir le rialú ag na Ballstáit ar fheidhmiú cumhachtaí cur chun feidhme ag an gCoimisiún (IO L 55, 28.2.2011, lch. 13).

- (19) Ba cheart aon choigeartuithe ar an gcumhdach a leagtar amach in Airteagail 11, 24, 24a agus 27 de Threoir 2003/87/CE [...] a mheaitseáil le coigeartú comhfhreagrach ar an uasmhéid astaíochtaí gás ceaptha teasa a chumhdaítear leis an Rialachán seo. Dá thoradh sin, i gcás ina n-áireoidh Ballstáit astaíochtaí breise ina ngealltanais faoin Rialachán seo ó shuiteálacha a bhí cumhdaithe ag Treoir 2003/87/CE, ba cheart do na Ballstáit sin beartais bhreise agus bearta breise a chur chun feidhme sna hearnálacha atá cumhdaithe ag an Rialachán seo chun na hastaíochtaí sin a laghdú.
- (20) Ba cheart an Rialachán seo a athbhreithniú in 2024 agus gach 5 bliana ina dhiaidh sin chun a fheidhmiú foriomlán a mheas. Ba cheart a chur san áireamh *inter alia* san athbhreithniú sin an t-athrú atá ag teacht ar imthosca sna Ballstáit agus ba cheart é a dhéanamh i bhfianaise na dtorthaí a bhí ar an Idirphlé Éascaitheach 2018 agus an Stocáirimh Dhomhanda a rinneadh faoi Chomhaontú Pháras. Ina theannta sin, mar chuid den tuairisciú rialta uaidh faoi Rialachán (AE) Uimh. 525/2013, ba cheart don Choimisiún measúnú a dhéanamh ar thoradh Idirphlé Éascaitheach 2018.
- (21) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóirí an Rialacháin seo, eadhon oibleagáidí a leagan ar na Ballstáit maidir leis an rannchuidiú is íosta uatha le sprioc an Aontais maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú don tréimhse idir 2021 agus 2030, a ghnóthú go leordhóthanach ar a gconlán féin agus, de bharr fhairsinge agus éifeachtacht an Aontais, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh, i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh ar an Aontas Eorpach. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí sin a ghnóthú,

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Ábhar

Leagtar síos sa Rialachán seo oibleagáidí na mBallstát i dtaca leis an rannchuidiú is íosta uathu [...] don tréimhse ó 2021 go 2030 chun sprioc [...] an Aontais a chomhlíonadh maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa an Aontais don bhliain 2030 a laghdú 30% faoi leibhéal na bliana 2005 sna hearnálacha sin a chumhdaítear le hAirteagal 2, chomh maith leis na rialacha lena gcinntear na leithdháiltí bliantúla astaíochtaí agus lena ndéanfar meastóireacht ar dhul chun cinn na mBallstát i dtreo a rannchuidiú íosta a chomhlíonadh.

Airteagal 2

Raon feidhme

1. Tá feidhm ag an Rialachán seo maidir leis na hastaíochtaí gás ceaptha teasa ó na catagóirí foinse fuinneamh, próisis thionsclaíocha, úsáid táirgí, talmhaíocht agus dramhaíl de chuid an Phainéil Idir-Rialtasaigh ar an Athrú Aeráide arna gcinneadh de bhun Rialachán (AE) Uimh. 525/2013, diomaite d'astaíochtaí ó na gníomhaíochtaí a liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann le Treoir 2003/87/CE.
2. Gan dochar d'Airteagal 7 agus d'Airteagal 9(2) den Rialachán seo, níl feidhm ag an Rialachán seo maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus aistrithe a chumhdaítear le Rialachán [LULUCF].
3. Chun críocha an Rialacháin seo, measfar nach dtáirgeann catagóir foinse de chuid an Phainéil Idir-Rialtasaigh ar an Athrú Aeráide '1.A.3.A eitlíocht shibhialta' astaíochtaí CO₂ ar bith.

Airteagal 3

Sainmhínithe

Chun críocha an Rialacháin seo:

- (1) ciallaíonn 'astaíochtaí gás ceaptha teasa' astaíochtaí, i dtéarmaí coibhéise tonaí CO₂, de dhé-ocsaíd charbóin (CO₂), de mheatán (CH₄), d'ocsaíd nítriúil (N₂O), de hidreafluoracarbóin (HFCanna), de shárfhuaracarbóin (PFCanna), de thrífhluairíd nítrigine (NF₃) agus de heicseafluairíd sulfair (SF₆) arna gcinneadh de bhun Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 agus atá laistigh de raon feidhme an Rialacháin seo;
- (2) ciallaíonn 'leithdháiltí bliantúla astaíochtaí' na hastaíochtaí uasta gás ceaptha teasa is ceadmhach gach bliain idir 2021 agus 2030 arna gcinneadh de bhun Airteagal 4(3) agus Airteagal 10;
- (3) ciallaíonn "líuntas EU ETS" "líuntas" mar a shainmhínítear i bpointe (a) d'Airteagal 3 de Treoir 2003/87/CE.

Airteagal 4

Leibhéil bhliantúla astaíochtaí don tréimhse idir 2021 agus 2030

1. Déanfaidh gach Ballstát a chuid astaíochtaí gás ceaptha teasa a theorannú, in 2030, ag cloí, ar a laghad, leis an gcéatadán a leagtar síos don Bhallstát sin in Iarscríbhinn I den Rialachán seo i ndáil lena astaíochtaí in 2005 arna gcinneadh de bhun mhír 3.
2. De réir na solúbthachtaí dá bhforáiltear in Airteagail 5, 6 agus 7 den Rialachán seo, i leith an choigeartaithe de bhun Airteagal 10(2) agus den Rialachán seo, ag cur san áireamh aon laghdú a thiofadh as Airteagal 7 de Chinneadh Uimh. 406/2009/CE a chur chun feidhme, áiritheoidh gach Ballstát nach sáróidh a astaíochtaí gás ceaptha teasa i ngach bliain idir 2021 agus 2029 an teorainn a shainítear le conair líneach a thosaíonn in 2020 ar bhonn mheán a astaíochtaí gás ceaptha teasa le linn 2016, 2017 agus 2018 – arna gcinneadh de bhun mhír 3 den Airteagal seo – agus a chríochnaíonn in 2030 ar an teorainn a leagtar síos don Bhallstát sin in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán seo.

3. Glacfaidh an Coimisiún [...] gníomhartha cur chun feidhme ina leagfar amach na leithdháiltí bliantúla astaíochtaí do na blianta idir 2021 agus 2030 mar thonaí coibhéise CO₂ mar a shonraítear i mír 1 agus i mír 2. Chun críocha na ngníomhartha cur chun feidhme sin, déanfaidh an Coimisiún athbhreithniú cuimsitheach ar na sonraí is déanaí ó na fardail náisiúnta do na blianta 2005 agus 2016 go 2018 a chuir na Ballstáit isteach de bhun Airteagal 7 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013. Tabharfar le fios freisin sna gníomhartha sin an luach a leagfar síos i leith astaíochtaí gach Ballstáit don bhliain 2005 arb é an luach é a úsáidfear chun na leithdháiltí bliantúla astaíochtaí a shonraítear i mír 1 agus i mír 2 den Airteagal seo a chinneadh.
4. Sonrófar freisin sna gníomhartha cur chun feidhme sin, bunaithe ar na céatadáin ar thug na Ballstáit fógra fúthu faoi Airteagal 6(2), líon iomlán na gcainníochtaí is féidir a chur san áireamh i ndáil le hAirteagal 9 a bheith comhlíonta ag an mBallstát idir 2021 agus 2030. Dá dtarlódh sé go sáródh suim iomlán na gcainníochtaí a bhíonn ag na Ballstáit ar fad an t-iomlán comhpháirteach, dar luach 100 milliún, déanfar na cainníochtaí do gach Ballstát a laghdú ar bhonn *pro rata* ionas nach sárófar an t-iomlán comhpháirteach.
5. Déanfar na gníomhartha cur chun feidhme sin a ghlacadh i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 13.

Airteagal 5

Ionstraimí solúbthachta chun na teorainneacha astaíochta bliantúla a bhaint amach

- 1.¹⁴ Maidir leis na blianta 2021 go 2025, féadfaidh Ballstát réamhúsáid a bhaint as cainníocht suas le 10% ó leithdháileadh bliantúil astaíochtaí na bliana dár gcionn.
2. Maidir leis na blianta 2026 go 2029, féadfaidh Ballstát réamhúsáid a bhaint as cainníocht suas le 5 % ón leithdháileadh bliantúil astaíochtaí atá aige don chéad bhliain eile.

¹⁴ Mír 2 roimhe seo. An téacs a bhí ann roimhe seo i mír 1 a scriosadh (iomarcach).

3. Féadfaidh Ballstát a bhfuil a astaíochtaí gás ceaptha teasa do bhliain áirithe níos lú ná an leithdháileadh bliantúil astaíochtaí atá aige don bhliain sin, ag cur san áireamh úsáid na solúbthachtaí dá bhforáiltear san Airteagal seo agus in Airteagal 6, féadfaidh an Ballstát sin taise a dhéanamh den fhuilleach sin dá leithdháileadh bliantúil astaíochtaí le haghaidh blianta ina dhiaidh sin go dtí 2030.
4. Féadfaidh Ballstát suas le 5 % dá leithdháileadh bliantúil astaíochtaí le haghaidh bliain ar leith a aistriú go Ballstáit eile. Féadfaidh an Ballstát is tairbhí an chainníocht sin a úsáid chun Airteagal 9 a chomhlíonadh sa bhliain lena mbaineann nó i mblianta ina dhiaidh sin go dtí 2030.
5. I gcás Ballstát a bhfuil líon athbhreithnithe na n-astaíochtaí gás ceaptha teasa aige do bhliain áirithe níos ísle ná an leithdháileadh bliantúil astaíochtaí a leagadh amach don bhliain áirithe sin, ag cur san áireamh úsáid na solúbthachtaí de bhun mír 1 go mír 4 san Airteagal seo agus in Airteagal 6, féadfaidh an Ballstát sin an fuilleach sin atá fanta dá leithdháileadh bliantúil astaíochtaí a aistriú chuig Ballstát eile. Féadfaidh an Ballstát is tairbhí an chainníocht sin a úsáid chun Airteagal 9 a chomhlíonadh sa bhliain lena mbaineann nó i mblianta ina dhiaidh sin go dtí 2030.
- 5a. Féadfaidh na Ballstáit pé ioncam a ghintear as aistriú na leithdháiltí de bhun mhíreanna 4 agus 5 a úsáid chun dul i ngleic leis an athrú aeráide san Aontas nó i dtríú tíortha. Cuirfidh na Ballstáit an Coimisiún ar an eolas faoi aon bhearta a rinneadh de bhun na míre seo.
- 5b. I dtaca le haon aistriú a dhéanfar de bhun mhír 4 agus mhír 5 den Airteagal seo, féadfaidh tionscadal a bhaineann le gás ceaptha teasa a mhaolú nó clár arna chur ar siúl sa Bhallstát díolacháin agus arna mhaoiniú ag an mBallstát is tairbhí a bheith ina shiocair leis an aistriú sin, ionas gur féidir an t-áireamh dubailte a sheachaint agus an inrianaitheacht a áirithiú.
6. Beidh de chead ag na Ballstáit creidmheasanna ó thionscadail, arna n-eisiúint de bhun Airteagal 24a(1) de Threoir 2003/87/CE, a úsáid chun Airteagal 9 den Rialachán seo a chomhlíonadh, gan aon teorainn chainníochtúil agus comhaireamh dubailte á sheachaint.

Solúbthacht le haghaidh Ballstáit áirithe i ndiaidh laghdú ar liúntais faoi chóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh

1. I gcás na mBallstát atá liostaithe in Iarscríbhinn II, féadfar cealú teoranta dar luach suas le 100 milliún liúntas faoi chóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh [...] a thabhairt san áireamh go comhpháirteach ina leith i dtaca le comhlíonadh an Rialacháin seo. Bainfear an cealú sin as na méideanna a bhaineann le ceantáil lamháltas an Bhallstáit lena mbaineann de bhun Airteagal 10 de Threoir 2003/87/CE.
2. I gcás na mBallstát a liostaítear in Iarscríbhinn II, tabharfaidh siad fógra don Choimisiún faoi 31 Nollaig 2019 má bhíonn rún acu úsáid a bhaint as cealú teoranta na liúntas de chuid chóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo, a fhad leis an gcéatadán a liostaítear in Iarscríbhinn II i dtaca le gach bliain de chuid na tréimhse 2021 go 2030 do gach Ballstát lena mbaineann, i dtaca le comhlíonadh an Bhallstáit faoi Airteagal 9. I gcás na mBallstát a liostaítear in Iarscríbhinn II, féadfaidh siad a chinneadh athbhreithniú a dhéanamh ar an gcéatadán ar thug siad fógra ina leith agus é a íslíú dhá uair le linn na tréimhse, i.e. in 2024 agus 2027. Más mar sin a tharlaíonn, cuirfidh siad an cinneadh in iúl don Choimisiún faoin 31 Nollaig 2024 agus, más gá, faoin 31 Nollaig 2027.
3. Arna iarraidh sin do Bhallstát, cuirfidh an Riarthóir Lárnach atá ainmnithe de réir Airteagal 20 de Threoir 2003/87/CE ([...] "an Riarthóir Lárnach") san áireamh cainníocht is ionann agus an chainníocht iomlán dá dtagraítear in Airteagal 4(4) den Rialachán seo, nó aon chainníocht faoina bun, i ndáil le comhlíonadh Airteagal 9 den Rialachán seo ag an mBallstát sin. Déanfar an deichiú cuid de liúntais chóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh, arna gcinneadh de bhun Airteagal 4(4) den Rialachán seo, a chealú de bhun Airteagal 12(4) de Threoir 2003/87/EC i ndáil le gach bliain ó 2021 go 2030 i gcás an Bhallstáit sin.
4. I gcás ina bhfuil Ballstát, i gcomhréir le mír 2 den Airteagal seo, tar éis fógra a thabhairt don Choimisiún faoina chinneadh athbhreithniú a dhéanamh ar an gcéatadán ar thug sé fógra ina leith roimhe sin, déanfar a chomhionann de chainníocht íseal a chur ar ceal i gcás an Bhallstáit sin i ndáil le gach ceann de na blianta 2026 go 2030 agus 2028 go 2030, faoi seach.

Airteagal 7

Úsáid bhreise suas le 280 milliún glan-aistriú ó thalamh dífhoraoisithe, ó thalamh foraoisithe, ó thalamh curaíochta bainistithe agus ó fhéarthailte bainistithe

1. A mhéid a sháróidh astaíochtaí Ballstáit a leithdháiltí bliantúla astaíochtaí do bhliain áirithe, cainníocht dar luach suas le suim na nglan-aistrithe iomlána agus na nglan-astaíochtaí iomlána ó na catagóirí cuntasaíochta comhcheangailte talamh dífhoraoisithe, talamh foraoisithe, talamh curaíochta bainistithe agus féarthailte bainistithe, dá dtagraítear in Airteagal 2 de Rialachán [LULUCF], féadfar an chainníocht sin a chur san áireamh i ndáil le comhlíonadh Airteagal 9 den Rialachán seo ag an mBallstát i ndáil leis an mbliain sin, ar choinníoll:
 - (a) nach sáróidh an chainníocht chernach a chuirfear san áireamh i gcás an Bhallstáit sin do gach bliain den tréimhse idir 2021 agus 2030 an t-uasmhéid a leagtar síos in Iarscríbhinn III i gcás an Bhallstáit sin;
 - (b) gur mó an chainníocht sin ná na ceanglais atá ar an mBallstát sin faoi Airteagal 4 de Rialachán [LULUCF];
 - (c) nach bhfuil níos mó glan-aistrithe faighte ag an mBallstát faoi Rialachán [LULUCF] ó Bhallstáit eile ná mar atá aistrithe aige féin; agus
 - (d) go bhfuil an Ballstát tar éis na ceanglais atá i Rialachán [LULUCF] a chomhlíonadh.
2. Glacfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmligthe i gcomhréir le hAirteagal 12 den Rialachán seo ar mhaithe le mír 1 den Airteagal seo a leasú de léiriú ar rannchuidiú na catagóire cuntasaíochta talamh foraoise bainistithe, i gcás ina nglactar na gníomhartha cur chun feidhme lena dtugtar cothrom le dáta na leibhéil tagartha foraoise atá bunaithe ar na pleananna cuntasaíochta foraoiseachta náisiúnta de bhun Airteagal 8 (6) de Rialachán [LULUCF] [...].

Airteagal 8

Gníomhaíocht cheartaitheach

1. Má shuíonn an Coimisiún, tar éis measúnacht faoi Airteagal 21 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 agus á thabhairt san áireamh dó an úsáid a beartaíodh do na solúbthachtaí dá dtagraítear in Airteagail 5 go 7 den Rialachán seo, nach bhfuil dóthain dul chun cinn á dhéanamh ag Ballstát, déanfaidh an Ballstát sin, laistigh de thrí mhí, plean gníomhaíochta ceartaitheach a thíolacadh don Choimisiún, ina mbeidh an méid seo a leanas:
 - (a) gníomhaíochtaí a chuirfidh an Ballstát chun feidhme chun a oibleagáid shonrach faoi Airteagal 4 den Rialachán seo a chomhlíonadh, trí bheartais intíre agus trí bhearta intíre agus trí ghníomhaíocht an Aontais a chur chun feidhme;
 - (b) clár ama chun na gníomhaíochtaí sin a chur chun feidhme, lena mbeifear in ann an dul chun cinn bliantúil ina gcur chun feidhme a mheas.
2. Tabharfaidh an Ghníomhaireacht Eorpach Chomhshaoil cúnamh don Choimisiún san obair a dhéanfaidh sé chun measúnú a dhéanamh ar na pleananna sin i gcomhréir lena chlár oibre bliantúil.
3. Féadfaidh an Coimisiún tuairim a eisiúint maidir leis na pleananna a thíolacfar i gcomhréir le mír 1, agus i gcás ina dtarlaíonn sin, déanfaidh sé sin laistigh de cheithre mhí ó gheobhaidh sé na pleananna sin.

Airteagal 9

Comhlíonadh a sheiceáil

1. In 2027 agus 2032, má sháraíonn na hastaíochtaí gás ceaptha teasa athbhreithnithe atá ag Ballstát a leithdháiltí bliantúla astaíochtaí d'aon bhliain shonrach den tréimhse sin, de bhun mhír 2 den Airteagal seo agus na solúbthachtaí arna n-úsáid de bhun Airteagal 5 go hAirteagal 7, beidh feidhm ag na bearta seo a leanas:
 - (a) méadú ar fhigiúr astaíochta an Bhallstáit don bhliain ina dhiaidh sin arb ionann é agus méid an fharasbairr astaíochtaí gás ceaptha teasa, i dtéarmaí coibhéise tonaí CO₂, arna iolrú faoi fhachtóir 1.08, i gcomhréir leis na bearta arna nglacadh de bhun Airteagal 11; agus

- (b) cuirfear toirmeasc sealadach ar an mBallstát aon chuid dá leithdháileadh bliantúil astaíochtaí a aistriú chuig Ballstát eile go dtí go mbeidh Airteagal 4 den Rialachán seo á chomhlíonadh aige. Cuirfidh an Riarthóir Lárnach an toirmeasc sin chun feidhme sa chlárlann dá dtagraítear in Airteagal 11.
2. Más mó astaíochtaí gás ceaptha teasa Ballstáit le linn na tréimhse idir 2021 agus 2025 nó le linn na tréimhse idir 2026 agus 2030 faoi Rialachán [LULUCF] ná aistrithe gás ceaptha teasa an Bhallstáit sin, arna gcinneadh i gcomhréir le hAirteagal 12 den Rialachán sin, bainfear as leithdháileadh bliantúil an Bhallstáit sin méid is ionann agus méid an fharasbairr astaíochtaí gás ceaptha teasa, i dtéarmaí coibhéise tonaí CO₂, do na blianta ábhartha.

Airteagal 10

Coigeartuithe

1. Déanfar na leithdháiltí bliantúla do gach Ballstát faoi Airteagal 4 den Rialachán seo a choigeartú chun an méid seo a leanas a chur san áireamh:
- (a) coigeartuithe ar líon na liúntas de chuid EU ETS [...] a eisíodh de bhun Airteagal 11 de Threoir 2003/87/CE de thoradh athrú ar na foinsí a chumhdaítear leis an Treoir sin, i gcomhréir leis na Cinntí ón gComhairle a glacadh de bhun na Treorach sin maidir le formheas deiridh [...] na bpleananna náisiúnta leithdháiliúcháin don tréimhse ó 2008 go 2012 [...];
- (b) coigeartuithe ar líon liúntais EU ETS nó chreidmheasanna EU ETS faoi seach a eisítear faoi Airteagal 24 agus Airteagal 24a de Threoir 2003/87/CE maidir le laghduithe ar astaíochtaí i mBallstát; agus
- (c) coigeartuithe ar líon liúntais EU ETS a bhaineann le hastaíochtaí gás ceaptha teasa ó shuiteálacha arna n-eisiamh ó chóras trádála astaíochtaí an Aontais Eorpaigh i gcomhréir le hAirteagal 27 de Threoir 2003/87/CE le linn na tréimhse atá siad eisiata.
2. Déanfar an méid atá in Iarscríbhinn IV a ghabhann leis an Rialachán seo a chur leis an leithdháileadh don bhliain 2021 i gcás gach Ballstát dá dtagraítear san Iarscríbhinn sin.

3. Foilseoidh an Coimisiún na figiúirí a eascróidh as na coigeartuithe sin.

Airteagal 10a

[...] Cúlchiste sábháilteachta [...]

1. Déanfar cúlchiste sábháilteachta ina mbeidh cainníocht dar luach suas le 115 mhilliún tona CO₂ a bhunú i gclárlann an Aontais faoi réir ag comhlíonadh na sprice sin de chuid an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 1. Beidh sé ar fáil i dteannta na solúbthachtaí dá bhforáiltear in Airteagal 5, in Airteagal 6 agus in Airteagal 7 [...].
2. Beidh cead ag Ballstát leas a bhaint as an gcúlchiste dá dtagraítear i mír 1 ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha uile seo a leanas:
 - (a) OTI per capita an Bhallstáit de réir phraghsanna an mhargaidh in 2013, arna bhfoilsíú ag EUROSTAT i mí an Aibreáin 2016, a bheith faoi bhun mheán an Aontais;
 - (b) astaíochtaí carntha an Bhallstáit do na blianta 2013 go 2020 sna hearnálacha a chumhdaítear leis an Rialachán seo a bheith faoi bhun leithdháiltí carnacha bliantúla astaíochtaí an Bhallstáit do na blianta 2013 go 2020; agus
 - (c) na solúbthachtaí a bheith ídithe ag an mBallstát de bhun Airteagal 5(2) agus Airteagal 5(3); an úsáid is mó is féidir a bheith bainte ag an mBallstát as glan-aistrithe de réir Airteagal 7 fiú más lú an chainníocht sin ná an leibhéal a leagtar síos in Iarscríbhinn III; gan aon ghlan-aistriú a bheith déanta ag an mBallstát chuig Ballstáit eile faoi Airteagal 5; agus gur airde dá ainneoin sin cuid astaíochtaí an Bhallstáit ná a chuid leithdháiltí bliantúla astaíochtaí don tréimhse ó 2026 go 2030.
3. Aon Bhallstát a chomhlíonann na coinníollacha atá leagtha amach i mír 2, tabharfar dó as an gcúlchiste méid breise, is ionann agus a ghanncion, lena úsáid chun go mbeidh sé i gcomhréir le hAirteagal 9. Ní rachaidh an méid sin os cionn 20 % den mhéid a ndeachaigh an Ballstát thar cuimse foriomlán sa tréimhse ó 2013 go 2020. Más rud é go sáraíonn an chainníocht charnach sin a bheidh ag na Ballstáit a shásaíonn na coinníollacha a leagtar amach i mír 2, má sháraíonn sin an teorainn dá dtagraítear i mír 1, déanfar an chainníocht a bheidh ag gach ceann de na Ballstáit sin a laghdú ar bhonn *pro rata*.

Aon mhéid a bheidh fanta sa chúlchiste tar éis an dáilte a leagtar amach sa chéad fhomhír, déanfar é a dháileadh i measc na mBallstát dá dtagraítear san fhomhír sin i gcomhréir le heasnamh gach Ballstáit ach gan dul thairis. I gcás gach Ballstáit acu sin, féadfaidh an chainníocht sin a bheith sa bhreis ar an gcéatadán dá dtagraítear sa chéad fhomhír.

4. Ar chur i gcrích an athbhreithnithe dá dtagraítear in Airteagal 19 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 don bhliain 2020, foilseoidh an Coimisiún na méideanna uasta dá dtagraítear sa chéad fhomhír de mhír 3 den Airteagal seo i gcás gach Ballstáit dá dtagraítear i bpointe (a) agus i bpointe (b) de mhír 2.

Airteagal 11

Clárlann

1. Déanfaidh an Coimisiún gníomhartha tarmlichte a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 12 chun an Rialachán seo a fhorlónadh d'fhonn a áirithiú go dtabharfar cuntas cruinn faoin Rialachán seo trí Chlárlann an Aontais a bunaíodh de bhun Airteagal 10 de Rialachán (AE) Uimh. 525/2013, i dtaca leis na nithe seo a leanas:
- (a) na leithdháiltí bliantúla astaíochtaí;
 - (b) na solúbthachtaí a fheidhmítear faoi Airteagal 5 go hAirteagal 7 den Rialachán seo;
 - (c) seiceáil maidir le comhlíonadh faoi Airteagal 9 den Rialachán seo; agus
 - (d) coigeartuithe faoi Airteagal 10 den Rialachán seo;
 - (e) an cúlchiste sábháilteachta faoi Airteagal 10a den Rialachán seo.
- 1a. Déanfaidh an Riarthóir Lárnach seiceáil uathoibrithe ar gach idirbheart faoin Rialachán seo agus, más gá, cuirfidh sé cosc ar idirbhearta chun a áirithiú nach mbíonn aon neamhrialtachtaí ann.
2. An fhaisnéis dá dtagraítear i bpointí (a)-(e) de mhír 1 agus de mhír 1a, beidh fáil ag an bpobal uirthi.

An tarmligeán a fheidhmiú

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.
2. Déanfar an chumhacht chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh dá dtagraítear in Airteagal 7(2) agus 11 [...] a thabhairt don Choimisiún ar feadh tréimhse cúig bliana ó ... [dáta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná naoi mí roimh dheireadh na tréimhse cúig bliana sin, tuarascáil a ullmhú maidir le tarmligeán na cumhachta. Déanfar tarmligeán na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaíthe sin tráth nach déanaí ná trí mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligeán na gcumhachtaí dá dtagraítear in Airteagal 7(2) agus in Airteagal 11 a chúlghairm aon tráth. Béarfaidh cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh go gcuirfear deireadh le tarmligeán na cumhachta a shonraítear sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghníomhartha tarmligthe atá i bhfeidhm cheana féin.
4. Sula nglaca sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúcháin le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos sa Chomhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra in éineacht do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle ina leith.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghlahtar de bhun Airteagal 7(2) agus 11 i bhfeidhm ach i gcás nach mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa ná ag an gComhairle laistigh de thréimhse dhá mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dheireadh na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú dhá mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 13

Nós imeachta coiste

1. Déanfaidh an Coiste um an Athrú Aeráide, arna bhunú le Rialachán (AE) Uimh. 525/2013, cúnamh a thabhairt don Choimisiún. Beidh an Coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.

Airteagal 14

Athbhreithniú

1. Déanfar athbhreithniú go tráthrialta ar fhorálacha an Rialacháin seo agus tabharfar aird, *inter alia*, ar imthosca náisiúnta agus ar chora idirnáisiúnta – de réir mar a tharlóidh siad – agus ar na hiarrachtaí a dhéanfar chun na cuspóirí fadtéarmacha atá i gComhaontú Pháras a bhaint amach.
2. Tabharfaidh an Coimisiún tuarascáil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle laistigh de shé mhí tar éis gach stocáireamh domhanda a comhaontaíodh faoi Airteagal 14 de Chomhaontú Pháras maidir le feidhmiú an Rialacháin seo, maidir lena rannchuidiú le sprioc fhoriomlán an Aontais chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú faoi 2030, agus maidir leis an méid a chuireann sé le spriocanna Chomhaontú Pháras a bhaint amach, go háirithe i ndáil leis an ngá atá le beartais agus bearta breise ón Aontas i bhfianaise na laghduithe gás ceaptha teasa nach mór don Aontas gona Bhallstáit a chur i gcrích, agus féadfaidh sé moltaí a dhéanamh más iomchuí.

Leasuithe ar Rialachán (AE) Uimh. 525/2013

Leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 mar a leanas:

(1) Leasaítear Airteagal 7(1) mar a leanas:

(a) cuirtear isteach an pointe nua seo a leanas:

"(aa) ó 2023 amach, a n-astaíochtaí antrapaigineacha gás ceaptha teasa dá dtagraítear in Airteagal 2 de Rialachán.../... ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle [maidir le comhroinnt díchill] [...] don bhliain X-2, i gcomhréir le ceanglais tuairiscithe UNFCCC;"

(b) cuirtear an méid seo a leanas in ionad an dara fomhír:

"Ina dtuarascálacha, déanfaidh na Ballstáit an Coimisiún a chur ar an eolas gach bliain i gcás ina mbíonn rún acu úsáid a bhaint as na solúbthachtaí dá bhforáiltear in Airteagal 5(4) agus (5) de Rialachán [an Rialachán maidir le comhroinnt díchill]. Tráth nach déanaí ná trí mhí ón am a bhfaighidh na Ballstáit an fhaisnéis sin, déanfaidh an Coimisiún an fhaisnéis a chur ar fáil don Choiste dá dtagraítear in Airteagal 26".

(2) In Airteagal 13(1)(c), cuirtear isteach an pointe seo [...] a leanas:

"(viii) ó 2023 amach, faisnéis faoi bheartais agus faoi bhearta náisiúnta a cuireadh chun feidhme chun a n-oibleagáidí a chomhlíonadh faoi Rialachán [an Rialachán maidir le comhroinnt díchill] [...] agus faisnéis maidir le beartais náisiúnta bhreise atá pleanáilte agus bearta atá pleanáilte d'fhonn astaíochtaí gás ceaptha teasa a theorannú de bhreis ar a ngealltanais faoin Rialachán sin [...] *(bogtha go mír 1(b) thuas)*."

(3) In Airteagal 14(1), cuirtear isteach an pointe seo a leanas:

"(f) ó 2023 amach, líon iomlán na réamh-mheastachán gás ceaptha teasa, agus na réamh-mheastacháin ar leith d'astaíochtaí réamh-mheasta gás ceaptha teasa do na foinsí astaíochtaí arna gclúdach faoi Threoir 2003/87/CE agus faoi Rialachán [an Rialachán maidir le comhroinnt díchill][...].

(4) In Airteagal 21(1) [...], cuirtear isteach an pointe seo a leanas:

"(c) oibleagáidí faoi Airteagal 4 de Rialachán [an Rialachán maidir le comhroinnt díchill] [...]. Cuirfear san áireamh sa mheastóireacht dul chun cinn maidir le beartais agus bearta an Aontais agus an fhaisnéis atá tugtha ag na Ballstáit. Gach re bliain, cuirfear san áireamh sa mheastóireacht dul chun cinn réamh-mheasta an Aontais i dtreo rannchuidiú arna chinneadh go náisiúnta a chur chun feidhme maidir le Comhaontú Pháras (a mbeidh gealltanas an Aontais maidir le laghdú astaíochtaí ar fud an gheilleagair le fáil ann) agus dul chun cinn réamh-mheasta na mBallstát i dtreo chomhlíonadh a n-oibleagáidí faoi Rialachán sin."

Airteagal 16

Teacht i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an fichiú lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

IARSCRÍBHINNÍ A GHABHANN LEIS AN IARSCRÍBHINN

IARSCRÍBHINN I

LAGHUITHE AR ASTAÍOCHTAÍ GÁS CEAPTHA TEASA NA mBALLSTÁT FAOI AIRTEAGAL 4

	Laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa na mBallstát in 2030 faoi bhun leibhéil 2005 arna gcinneadh i gcomhréir le hAirteagal 4(3)
An Bheilg	-35%
An Bhulgáir	-0%
Poblacht na Seice	-14%
An Danmhairg	-39%
An Ghearmáin	-38%
An Eastóin	-13%
Éire	-30%
An Ghréig	-16%
An Spáinn	-26%
An Fhrainc	-37%
An Chróit	-7%
An Iodáil	-33%
An Chipir	-24%
An Laitvia	-6%
An Liotuáin	-9%
Lucsamburg	-40%
An Ungáir	-7%
Málta	-19%
An Ísiltír	-36%
An Ostair	-36%
An Pholainn	-7%
An Phortaingéil	-17%
An Rómáin	-2%
An tSlóivéin	-15%
An tSlóvaic	-12%
An Fhionlainn	-39%
An tSualainn	-40%
An Ríocht Aontaithe	-37%

IARSCRÍBHINN II

**BALLSTÁIT A bhFÉADFAÍ CEALÚ TEORANTA AR LIÚNTAIS AN CHÓRAIS
TRÁDÁLA ASTAÍOCHTAÍ A CHUR SAN ÁIREAMH INA gCÁS MAIDIR LE
COMHLÍONADH DE BHUN AIRTEAGAL 6**

	Céatadán uasta astaíochtaí 2005 arna gcinneadh i gcomhréir le hAirteagal 4(3) den Rialachán seo
An Bheilg	2%
An Danmhairg	2%
Éire	4%
Lucsamburg	4%
Málta	2%
An Ísiltír	2%
An Ostair	2%
An Fhionlainn	2%
An tSualainn	2%

IARSCRÍBHINN III

GLAN-AISTRITHE IOMLÁNA Ó THALAMH DÍFHORAOISITHE, Ó THALAMH FORAOISITHE, Ó THALAMH CURAÍOCHTA BAINISTITHE AGUS Ó FHÉARTHAILTE BAINISTITHE IS FÉIDIR LEIS NA BALLSTÁIT A CHUR SAN ÁIREAMH MAIDIR LE COMHLÍONADH DON TRÉIMHSE 2012 GO 2030 DE BHUN AIRTEAGAL 7

	An uasmhéid, arna sloinneadh i milliúin tona coibhéise CO ₂
An Bheilg	3,8
An Bhulgáir	4,1
Poblacht na Seice	2,6
An Danmhairg	14,6
An Ghearmáin	22,3
An Eastóin	0,9
Éire	26,8
An Ghréig	6,7
An Spáinn	29,1
An Fhrainc	58,2
An Chróit	0,9
An Iodáil	11,5
An Chipir	0,6
An Laitvia	3,1
An Liotuáin	6,5
Lucsamburg	0,25
An Ungáir	2,1
Málta	0,03
An Ísiltír	13,4
An Ostair	2,5
An Pholainn	21,7
An Phortaingéil	5,2
An Rómáin	13,2
An tSlóivéin	1,3
An tSlóvaic	1,2
An Fhionlainn	4,5
An tSualainn	4,9
An Ríocht Aontaithe	17,8
An méid iomlán:	280

*IARSCRÍBHINN IV***AN COIGEARTÚ IOMLÁN DE BHUN MHÍR 2 D'AIRTEAGAL 10**

	An coigeartú iomlán de bhun Airteagal 10(2) arna sloinneadh i dtonaí coibhéise CO ₂
An Bhulgáir	1602912
Poblacht na Seice	4440079
An Eastóin	145944
An Chróit	1148708
An Laitvia	<u>1698061</u>
An Liotuáin	2165895
An Ungáir	6705956
<u>Málta</u>	<u>774000</u>
An Pholainn	7456340
An Phortaingéil	1655253
An Rómáin	10932743
An tSlóivéin	178809
An tSlóvaic	2160210
